

Skibe vilde ikke med deres Kanoner have kunnet række blot tilnærmelsesvis ud til de angribende, de neutralitetskrænkende Skibe, som ved deres Beskydning langt borte fra vilde have drevet dem bort fra de Spæringer, de skulde forsvare. De største Skibe, vi efter Ordningen af 1909 fik, var Skibe paa omtrent 4 000 Tons, uhyre svagt pansrede og med svage Kanoner. Man forstaaer, hvad det betyder, naar man tænker paa, at de Skibe, som Tyskland har faaet Lov til at beholde efter Krigen, er Skibe paa 13 200 Tons. Jeg tror dog, enhver vil kunne sige sig selv, at et Forsvar der drømte heller ikke et Menneske om for Alvor kunde gennemføres som et effektivt Forsvar; et Vagt-hold, en Neutralitetsvagt kunde der etableres, men intet derudover. Og nu Sjællands Kyster! Efter Venstres Sprogbrug i den Tid var Sjælland Danmarks naturlige Fæstning, paa Sjælland var samlet $\frac{5}{6}$ af den danske Hærstyrke, en 100 000 Mand godt og vel kunde bringes paa Benene her. Men var der i Augustdagene en eneste, som tænkte sig den Mulighed, at vi kunde tage en Kamp op ved Sjællands Kyster? Nej, fra militær Side lød det klart og tydeligt til mig, som det lød til Repræsentanterne for de forskellige Partier, at hvis vi angribes, gør vi en vis Modstand ude ved Kysten, men alle vore Tanker samles om en eneste Ting: hurtigst muligt tilbage til Fæstningen ved København.

Det ærede Medlem sagde, at Fæstningen København ikke var Kærnepunktet i den Ordning, der blev gennemført i 1909. Jeg for min Del maa dertil svare, at Fæstningen København netop var det eneste Sted, hvor man efter Ordningen af 1909 indrettede sig paa, hvad man kalder et effektivt Værn. Alt det andet, som Partiet Venstre gennemførte i 1909 sammen med de Konservative, kunde bruges til en Neutralitetsbevogtning, til disse ringeagtede Politiforanstaltninger, som vi foreslaar, men ikke til noget som helst andet. Kun et eneste Sted kunde man prøve det, man kalder en virkelig Kamp, nemlig her ved København, hvor man indrettede sig med Fæstningsværker, indrettede sig paa at samle op imod 100 000 Mand.

Ja, siger det ærede Medlem, men det var ikke ud fra den Tanke, Venstre gennemførte Fæstningen ved København og Militærordningen i 1909, og det ærede Medlem

skildrede her den nuværende højtærede Kirkeministers tunge Pligt i 1909. Jeg tror, det ærede Medlem var saa betaget af sin Beundring for den højtærede Kirkeminister, at han ganske glemte den meget tungere Pligt, der hvilede paa den nuværende højtærede Statsminister. Det var ikke Kirkeministeren, der i 1909 traadte frem og foreslog de nye tyngende Udgifter til Militærvæsenet, det var Statsministeren, som en skønne Dag stod frem for det danske Folk og forkyndte sin Omvendelse med Hensyn til Ordningen af Danmarks Militærvæsen. Den højtærede Kirkeminister havde den Gang en meget lettere Opgave, nemlig at sige til den højtærede Statsminister, hvilken Del af hans Forslag der faldt ind under Betegnelsen „den døde Mus“, og han havde den Opgave at underrette Statsministeren om, at det Forslag, som han fremsatte, vilde der ikke blive Tale om at gennemføre. Og derpaa begyndte det forunderlige Spil, som Historien en Gang vil skildre, mellem de tre forskellige Grupper indenfor det Parti, som nu kalder sig Venstre, og saa det konservative Parti om, hvordan Danmarks Militærordning skulde være, en Række af Forhandlinger, hvor der til syvende og sidst ikke var nogen som helst Art af saglige Synspunkter, men hvor det alt sammen løb ud i et eneste: at tilvejebringe Mulighederne for at lappe noget sammen, hvorom de tre Grupper kunde forenes, og hvortil de kunde faa den fornødne Tilslutning fra den ene Halvpart af det daværende Højre.

Dette var jo Militærforliget i 1909. Og derfor tror jeg ikke, man skal tale højt om, hvilken Aand der fra de paagældende Partiers Side var i dette Forlig; thi der var ingen Aand og ingen Tanke fra Partiet Venstres Side i den Ordning, som blev gennemført i 1909. De reelle Ting, der blev gennemført, Lovgivningens enkelte Bestemmelser, de prægedes ikke af Partiet Venstre, de prægedes af de Militære, som arbejdede dermed, og for dem var hele denne Lovgivning lagt til Rette ud fra et eneste Synspunkt, nemlig Muligheden af at forsøge et Forsvar ved København. I Overensstemmelse dermed arbejdede og virkede Venstres Ministerier siden. Det er oplyst, at Venstres daværende Konseils-